

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/180/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714214302
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8714214302.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľky: V. S. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B., J. Q. XXX/XX, zast. V. et V. V. A., advokátom so sídlom Krásno pri Topoľčanoch, Krásno 195, proti odporcovi: J. M. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B., M. XXX/XX, o rozvod manželstva, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 14C/50/2014-13 zo dňa 12.02.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vracia vec súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa rozviedol manželstvo V. S. K., rod. W., nar. XX.XX.XXXX a J. M. K., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX, zapísané v knihe manželstiev bývalého Mestského národného výboru v B. B. vo zväzku 11, ročník 1984, na strane 12, pod poradovým číslom 102.

Vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 23 ods. 1 až 3 Zákona o rodine.

Konštatoval, že z vykonaného dokazovania, najmä z výpovedí účastníkov konania a z pripojených listinných dôkazov mal za preukázané, že účastníci konania uzavreli manželstvo dňa 10.11.1984, ich posledné spoločné bydlisko bolo vo Svite. Z manželstva maloleté deti nepochádzajú. Obaja majú plnoleté deti. Účastníci spolu nežijú od roku 2002. Odporca bol rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 5T/121/2014 právoplatne odsúdený pre prečin ublíženia na zdraví tretej osobe. V zmysle tohto rozsudku vykonáva od 10.12.2014 protialkoholické liečenie. Napriek nesúhlasu odporcu s rozvodom manželstvo účastníkov konania rozviedol majúc za to, že manželstvo je trvale a vážne rozvrátené, neplní žiadny zo spoločenských účelov a vzhľadom na dlhodobé nesúžitie manželov od roku 2002 nemožno od navrhovateľky spravodlivo požadovať, aby v tomto zväzku ďalej pokračovala, berúc do úvahy aj problémové správanie odporcu.

Keďže nevzhliadol reálny predpoklad zlepšenia vzájomných vzťahov a obnovenie manželského spolužitia, návrhu na rozvod manželstva vyhovel.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa ust. § 144 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku konštatujúc, že účastníci náhradu trov konania ani nežiadali.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca. V odvolaní uviedol, že napadnuté rozhodnutie je cieľavedome postavené proti nemu v záujme vyhovieť návrhu navrhovateľky. Súd povrchne preskúmal skutkový stav a nebral do úvahy argumentáciu odporcu. Do zápisu bol daný len jej útržok. Prvostupňový súd nevyhovel odporcovi ani pri písomnej žiadosti o pridelenie advokáta ex offio, i keď je nie úplne vlastnou vinou vedený na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny

v Poprade ako dlhodobo nezamestnaný a poberateľ dávky v hmotnej núdzi vo výške 117,- eur. Nemal možnosť riešiť spor mediačne pred pojednávaním na súde prvého stupňa a ani sa stretnúť s navrhovateľkou. Napadnutý rozsudok je postavený na nepravdivých dôvodoch, ktoré odporca vysvetlí a predloží podľa potreby po skončení pobytu na OLÚP Predná Hora dňa 11.03.2015. Terajší pobyt odporcu nesúvisí s riešeným rozvodom a nie je pravdivé tvrdenie navrhovateľky o dlhoch odporcu. To viedlo k pochybeniu a nesprávnemu rozhodnutiu. Pokiaľ bude definitívne rozhodnuté o rozvode, tak na základe pravdivých údajov. Odôvodnenie rozhodnutia by mohlo mať negatívny a špekulatívny dosah pri ďalšom majetkoprávnom konaní.

K odvolaniu odporcu sa vyjadrila navrhovateľka. Žiadala napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 214 O.s.p. a zistil, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť.

Účastníka, ktorý požiada o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd odkáže na Centrum právnej pomoci. O tejto možnosti súd účastníka poučí (§ 30 Občianskeho súdneho poriadku).

Na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú (§ 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Zo spisu vplýva, že odporca vo svojom vyjadrení k návrhu navrhovateľky v písomnom podaní zo dňa 19.01.2015, doručenom súdu prvého stupňa dňa 23.01.2015 okrem iného uviedol, že je nezamestnaný a žiada prideliť advokáta ex offo v prípade súdneho sporu.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 30 v spojení s ustanovením § 138 ods. 1 určuje podmienky pre priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov, ktoré je predpokladom pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne.

Vyjadrenie odporcu, že je nezamestnaný a žiada ustanoviť advokáta ex offo je potrebné chápať jednak ako žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov a jednak ako žiadosť o ustanovenie advokáta.

V zmysle novelizovaného ustanovenia § 30 Občianskeho súdneho poriadku s účinnosťou od 01.01.2012 súd už nemá možnosť skúmať osobné a majetkové pomery účastníka žiadajúceho o ustanovenie právneho zástupcu, ani právomoc ustanoviť účastníkovi právneho zástupcu pre súdne konanie. Táto kompetencia prešla do právomoci Centra právnej pomoci, zriadeného zákonom č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

V prípade, že účastník požiada o ustanovenie právneho zástupcu, je súd povinný iba odkázať účastníka s jeho žiadosťou na príslušné Centrum právnej pomoci. O takejto žiadosti sám súd nerozhoduje.

V kompetencii súdov však zostalo zachované rozhodnúť o žiadosti účastníka konania o oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle ust. § 138 Občianskeho súdneho poriadku.

V prospech záveru, že odporca žiada o oslobodenie od súdnych poplatkov, svedčí aj okolnosť, že dňa 04.06.2015 doručil súdu prvého stupňa vyplnené a podpísané Tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

Odvolací súd má za to, že pre splnenie podmienky vyplývajúcej z ustanovenia § 30 Občianskeho súdneho poriadku, súd musí odkázať účastníka konania s jeho žiadosťou na príslušné Centrum právnej pomoci, pričom nepostačuje len všeobecné poučenie účastníka konania, tak ako sa to stalo aj v predmetnej veci, so znením tohto ustanovenia.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkom konania znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

V danom prípade nepochybne súd prvého stupňa nepostupoval správne, pokiaľ nerozhodol o žiadosti odporcu o oslobodenie od súdnych poplatkov a zároveň ak neodkázal odporcu s jeho žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu na príslušné Centrum právnej pomoci. Súd prvého stupňa sa uvedenými okolnosťami ani v priebehu konania, ani v odôvodnení napadnutého rozsudku nezaoberal. Takýmto postupom súd prvého stupňa odňal odporcovi možnosť konať pred súdom.

Takýto nesprávny postup prvostupňového súdu namietal odporca aj v odvolaní.

Uvedený nesprávny postup prvostupňového súdu zakladá dôvod na zrušenie rozsudku a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude v ďalšom konaní rozhodnúť o žiadosti odporcu o oslobodenie od súdnych poplatkov, odkázať odporcu s jeho žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu na príslušné centrum právnej pomoci a až následne po náležitom zistení skutkového stavu opätovne vo veci rozhodnúť. Nové rozhodnutie bude musieť prvostupňový súd odôvodniť tak, aby zodpovedalo požiadavke riadneho odôvodnenia podľa § 157 ods. 2 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.